

ÎNCHEIERE

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Călugăreanu către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității refuzului, anularea deciziilor și obligarea admiterii în profesia de avocat, restituirea sumei în mărime de 5000 lei,

împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vitalie Călugăreanu, fiind casată parțial hotărârea din 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și emisă o hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 05 august 2016, Vitalie Călugăreanu a înaintat o cerere de chemare în judecată către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității acțiunilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat în partea ce ține de respingerea cererii depuse de el, prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat, anularea deciziilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016 și din 08 iulie 2016, obligarea pârâtului să emită actul administrativ prin care reclamantul să fie admis în profesia de avocat și restituirea taxei de 5000 lei, ca ilegal impusă de a fi achitată de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin cererea cu actele necesare pentru admiterea în profesia de avocat, adresată Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, a solicitat admiterea în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

Prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016, a fost respinsă cererea depusă privind admiterea în profesia de avocat, pe motiv că acesta nu întrunește condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

Prin decizia din 08 iulie 2016, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a refuzat satisfacerea cerințelor prealabile, însă fără a fi informat reclamantul despre decizia adoptată și motivele respingerii cererii prealabile.

Potrivit reclamantului, decizia Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 08 iulie 2016 este neîntemeiată și ilegală, deoarece la adoptarea acesteia s-a acționat cu derogare de la principiile legale în vigoare.

Astfel, Hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016, precum și decizia Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 08 iulie 2016, nu corespund condițiilor de formă și de conținut ale unui act oficial, deoarece nu este indicat în baza căror motive și temeuri a fost respinsă cererea depusă de Vitalie Călugăreanu, inclusiv și cererea prealabilă, nu a fost indicat care condiții prevăzute de art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, nu sunt întrunite, nu a fost indicată modalitatea de examinare a cererilor, modalitatea de votare, precum și numărul de voturi care s-au expus pro sau contra.

Reclamantul a menționat că, la adoptarea respectivelor acte, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a încălcat flagrant prevederile art. 16 alin. (2), art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 3 lit. e), art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură și art. 8 din CEDO. Astfel, Comisia de licențiere a profesiei de avocat urma doar să constate corespunderea acestuia în raport cu celelalte condiții stabilite de lege, iar motivul de incompatibilitate nu a fost corect încadrat, deoarece reclamantul nu a reușit să obțină dreptul de a desfășura activitatea de avocat. Din aceste motive, Comisia, numai după admiterea în profesia de avocat, este în drept să decidă asupra acțiunilor reclamantului de incompatibilitate, or, respectiva stare de incompatibilitate nu survine la momentul depunerii cererii de admitere în profesia de avocat, ci în momentul în care candidatul /solicitantul obține dreptul de a desfășura activitatea de avocat în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea cu privire la avocatură.

Totodată, se constată de asemenea ilegalitatea și abuzul comis de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat în partea ce ține de impunerea achitării taxei de 5000 lei, prin amenințarea de a fi restituită cererea fără examinare, or, la moment nu există nici un temei legal de a percepe vreo taxă pentru admiterea în profesia de avocat a persoanelor care cad sub incidența prevederilor art. 10 alin. (2) din Lege, deoarece în temeiul acestui articol, persoanele menționate sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare.

Astfel, reclamantul a solicitat constatarea ilegalității acțiunilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat în partea ce ține de respingerea cererii depuse de către Vitalie Călugăreanu, prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat, anularea deciziilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016 și din 08 iulie 2016, obligarea pârâtului la emiterea actului administrativ prin care să fie acceptat în profesia de avocat și restituirea taxei de 5000 lei, ca ilegal impusă de a fi achitată de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat.

Prin hotărârea din 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Călugăreanu către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității refuzului, anularea deciziilor și obligarea admiterii în profesia de avocat, restituirea sumei în mărime de 5000 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Vitalie Călugăreanu. S-a casat parțial hotărârea din 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii capătului de cerere

privind restituirea sumei de 5000 lei, cu adoptarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care s-a admis această pretenție și s-a încasat din contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat în beneficiul lui Vitalie Călugăreanu suma de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de taxă achitată la depunerea cererii de admitere în profesia de avocat. În rest, hotărârea a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 37 lit. f) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 și art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat adoptat la 29 ianuarie 2011, că stabilirea taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat este de competența exclusivă a Congresului. Totodată, materialele dosarului nu denotă faptul că Congresul Avocaților ar fi stabilit careva taxe pentru examinarea cererilor de admitere în profesie în baza art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură sau ar fi delegat această competență (atribuție) Consiliului. Or, potrivit art. 39 lit. o) din Legea cu privire la avocatură și art. 43 alin. (7) lit. o) din Statutul profesiei de avocat, Consiliul Uniunii Avocaților îndeplinește în afară de atribuțiile prevăzute de lege și cele delegate de Congres.

Suplimentar, instanța de apel nu a reținut concluziile primei instanțe precum că Congresul avocaților, prin hotărârea din 25 iunie 2011 a delegat Consiliului competența de a stabili taxa pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat în baza art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură și respectiv, la 01 iulie 2011, Consiliul prin hotărârea sa a stabilit această taxă în mărime de 5000 lei, deoarece prin Hotărârea Congresului Avocaților din 25 iunie 2011, Consiliului Uniunii Avocaților i-a fost delegată aprobarea bugetului Uniunii Avocaților, ceea ce constituie o altă atribuție distinctă decât cea de stabilire a cuantumului taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat, și anume prevăzută la art. 37 lit. d) din Legea cu privire la avocatură și art. 42 lit. d) din Statutul profesiei de avocat. Prin urmare, Consiliul Uniunii Avocaților nu a avut competența de a stabili cuantumul taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat și prin urmare încasarea acestei taxe este ilegală.

La 10 iulie 2018, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a contestat cu recurs decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii din 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar a reiterat că prin hotărârea Congresului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 iulie 2016 a fost aprobată taxa de 5000 lei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat, respectiv, această taxă a fost percepută legal de la intimat.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova neîntemeiat și care urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 10 mai 2018, fiind expediată participanților la proces la data de 13 iunie 2018 (f.d. 146), fiind recepționată de către recurent la 25 iunie 2018 (f.d. 150). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 10 iulie 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Suplimentar este de menționat că, nu poate fi reținut argumentul recurentului cu referire la faptul că prin hotărârea Congresului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 iulie 2016 a fost aprobată taxa de 5000 lei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat și, respectiv, aceasta a fost percepută în mod legal din contul intimatului. Or, Vitalie Călugăreanu prin prezenta acțiune a contestat hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016, prin care a fost respinsă cererea depusă la 11 aprilie 2016 privind admiterea în profesia de avocat. În așa mod, la momentul depunerii cererii privind admiterea în profesia de avocat (11 aprilie 2016), precum și la momentul examinării acestei cereri (03 iunie 2016), hotărârea Congresului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 01 iulie 2016 nu exista de facto. În acest sens, este irelevantă și practica judiciară la care face trimitere recurentul în cererea sa de recurs, or aceasta se referă la o perioadă de timp distinctă celei din prezenta speță.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Dumitru Visternicean,

Nicolae Craiu